

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

اداره امتحانات کتبی

بسمه تعالی

امتحانات تجدیدی - شهریور ۱۳۸۹

پاسخنامه

پایه :	۴	موضوع :	تاریخ ۴
تاریخ :	۸۹/۶/۲۸	ساعت :	۱۰/۳۰

نام کتاب: سیره پیشوایان، از زندگی امام باقر(ع) تا زندگی امام هادی(ع)

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی:

- چه کسی به حاکم مدینه دستور داد امام باقر(ع) را روانه شام سازد؟ ب ۳۳۹ (ع: ۱: ۳)
 أ. یزید بن عبد الملک ☐ ب. هشام بن عبد الملک ☒ ج. ولید بن عبد الملک ☐ د. سلیمان بن عبد الملک ☐
- در زمان کدام امام، تعداد مفتیان وابسته به حکومت، بیشتر از هر زمانی بود؟ أ ۴۰۰ (ع: ۱: ۲)
 أ. امام صادق(ع) ☒ ب. امام باقر(ع) ☐ ج. امام کاظم(ع) ☐ د. امام جواد(ع) ☐
- کدام خلیفه عباسی بیش از دیگران در پی نفوذ معنوی در دل مردم بود؟ ج ۴۳۱ (ع: ۱: ۲)
 أ. منصور ☐ ب. مهدی ☐ ج. هارون ☒ د. هادی ☐
- در زمان امامت حضرت جواد(ع) کدام فرقه رواج داشت و مورد حمایت حکومت بود؟ د ۵۴۳
 أ. جبریّه ☐ ب. مرجئه ☐ ج. مجسمه ☐ د. معتزله ☒

تشریحی:

- مخلوق بودن قرآن کریم نظر چه کسانی است؟ چرا این مذهب کلامی در زمان امام رضا(ع) در بین مردم شایع شد؟ ۵۰۴/۱۱ (ع: ۱: ۳)
 معتزله؛ در اثر توجه مأمون به معتزله و جلسات مناظره‌ای که با علمای کلام و معتزله تشکیل داد، در بین مردم شایع شد.
- کارگزار امام کاظم(ع) در دربار هارون که بود؟ هدف امام از تشویق او بر تصدی این منصب چه بود؟ (دو مورد) ۴۵۲ (ع: ۱: ۲)
 علی بن یقطين.
 هدف امام: ۱. حفظ جان و مال و حقوق شیعیان. ۲. کمک به نهضت سرّی امام و شیعیان.
- چهار مورد از اقدامات پسندیده عمر بن عبد العزیز را نام ببرید. ۳۱۴ (ع: ۱: ۳)
 ۱. برداشتن لعن حضرت علی(ع). ۲. برگرداندن فدک. ۳. می‌گفت: هرکس عازم حجّ است مقررّی او را زودتر بدهید. ۴. بدون مشاوره با وی حدّ و کیفر جاری نشود. ۵. مبارزه با فساد و تبعیض، و شروع آن از خانواده خود. ۶. برداشتن ممنوعیت نوشتن حدیث.
- چه عواملی باعث پیدایش جنبش علمی در زمان امام صادق(ع) شد؟ ۳۵۴/۳ (ع: ۱: ۲)
 ۱. آزادی و حرّیت فکر در اسلام. ۲. انگیزه‌های مذهبی (محیط مذهبی، تشویق‌های قرآن و پیامبر(ص) به کسب علم)
 ۳. سابقه فکری و علمی اقوام و مللی که اسلام پذیرفته بودند. ۴. مناظره مسلمانان با اهل کتاب که معمولاً دانشمند و مطلع بودند.
- أ. «الرضا من آل محمد» شعار چه کسانی بود؟ ب. چرا این شعار را انتخاب کردند؟ ۳۸۳ (ع: ۱: ۳)
 أ. شعار قیام عباسی که منجر به تشکیل دولت عباسی بود.
 ب. منظور از شعار: می‌گفتند: برای بیعت با شخص برگزیده‌ای از خاندان پیامبر قیام کرده‌ایم.

۶. چرا در احادیث از حضرت امام جواد(ع) به عنوان مولودی پر خیر و برکت یاد می‌شود؟ (۵۳۱/۵:ع: ۱: ۲: ۲)

در روایات پیامبر بیان شده امامان ۱۲ نفر هستند که ۹ نفر آنها از نسل امام حسین(ع) و چون امام رضا(ع) تا سن ۴۷ سالگی دارای فرزند نشده بود، هم امامت ایشان و هم تداوم امامت زیر سؤال بود و واقفیه نیز همین را دستاویز انکار امامت امام رضا(ع) قرار داده بودند؛ اما تولد امام جواد(ع) این مشکلات را از بین برد و برکت و رحمت برای مسلمانان بود.

۷. چهار مورد از اقدامات امام رضا(ع) جهت خنثی کردن توطئه ولیعهدی را بنویسید. (۴۹۳:ع: ۲: ۲)

۱. امام تا وقتی در مدینه بود آن قدر سرسختی نشان داد تا بر همه معلوم شود که مأمون از امام دست برنمی‌دارد. ۲. علی‌رغم اینکه مأمون از امام خواسته بود خانواده‌اش را بیاورد ولی امام هیچ‌کدام از خانواده خود را به همراه نبرد. ۳. امام در نیشابور حدیث معروفی را خواندند که توجه همه را به شأن توحید و امامت جلب کردند. ۴. امام ماه‌ها در مرو بود و پیشنهاد ولیعهدی را قبول نمی‌کرد. ۵. در هر فرصتی، اجباری بودن ولیعهدی را بیان می‌کرد. ۶. می‌فرمود: مأمون کار مهمی نکرده و حق ما را به خودمان برگردانده است. ۷. امام شرایط را در قبول ولیعهدی بیان کرد و خط بطلان بر هدف‌های مأمون کشید.

۸. شهید فخ کیست؟ امام هفتم(ع) هنگامی که شهید فخ را در تصمیمش استوار دید، خطاب به ایشان چه فرمودند؟ (۲۸:ع: ۱: ۲: ۲)

نام او حسین صاحب فخ یا حسین بن علی است. گرچه شهید خواهی شد ولی در جهاد کوشا باش این گروه مردمی پلید و بدکارند که اظهار ایمان می‌کنند ولی در باطن ایمان و اعتقادی ندارند من در این راه اجر و پاداش شما را از خدای بزرگ می‌خواهم.

۹. چهار مورد از نشانه‌های عدم صداقت و اخلاص مأمون در طرح ولایتعهدی امام رضا(ع) را بنویسید. (۴۸۸:ع: ۱: ۳: ۳)

۱. چرا در مدینه از عنان ولایت عهدی را به امام نداد؟ ۲. چرا دستور داد امام را از طریق بصره و اهواز و فارس که راه سختی بود، ببرند؟
۳. چرا خود را ولایتعهد امام رضا معرفی کرد در حالی که باید ولی عهد، امام جواد(ع) باشد؟
۴. ولیعهد بودن امام رضا و دخالت نکردن در امور سیاسی و با توجه به اینکه عمر امام از مأمون بیشتر بود؟
۵. چرا برای قبولی ولایتعهدی، امام را تهدید کرد. ۶. چرا بعد از شهادت امام رضا(ع) ولایتعهدی را به امام جواد تحویل نداد؟
۷. چرا در جریان نماز عید، امام رضا(ع) را بازگرداند؟ ۸. چرا مأمون اجازه نداد امام در مرو بماند؟